

Gretchen

Kodrcavá jízda vlaku na ni měla podivně uklidňující účinky. Venku už se pomalu stmívalo a po náročném dni ji zmáhala únava. Ve vagonu už seděla jen ona a neznámý muž, který ještě nezvedl zrak od nějaké knížky. Opřela si hlavu o tvrdou opěrku prosezené sedačky, která už zažila lepší časy, a za malý okamžik jí hlava klesla trochu na stranu. Gretchen spala.

...

„Líbí se ti to?“ Tatínek pohládl Gretchen po světlých vlasech. Tehdy mu sahala sotva po kolena.

„Líbí.“ Malým prstem přejela po zlatém řetízku s přívěskem ve tvaru hákového kříže.

„Zapnu ti to.“ Nabídnul se a vzal jí z rukou krabičku se šperkem.

„To je od strýčka Dolfa,“ pronesl sametovým hlasem a odhrnul jí neposedné vlasy z krku.

...

„Co jsi sakra dělala v mém pokoji?“ Přimáčkl ji na zed' a zavrčel slova těsně u jejího obličejce.

„Nic, já tam nebyla Reinharde!“ bránila se s pláčem. Nelhala. Netušila, kdo se vloupal do pokoje jejího bratra, ale ona v tom prsty neměla.

„Nelži.“ Napřáhl se a jeho ruka tvrdě přistála na její tváři. Udeřil ji takovou silou, že se Gretchen podlomila kolena.

„Reinharde, prosím,“ zakvílela zoufale. Jeho však nezajímalo nic kromě sebe samotného. Odešel a nechal ji tam sedět na schodech. Strachy roztřesenou, s obrovským rudým obtiskem jeho dlaně na tváři a s horkými slzami stékajícími po tvářích.

...

„Je mi to líto. Vaše matka zemřela,“ pronesl lékař profesionálním hlasem beze stopy po jakýchkoliv emocích. Gretchen se zatočila hlava. Poslední zbývající paprsek jejího chabě svítícího slunce přestal existovat. Nemohla zůstat s Reinhardem v jejich starém bytě v Mnichově. Utrápil by ji. Musela za otcem.

...

„Proč se musíme stěhovat?“ Zajímala se Gretchen. Už třetím rokem žila společně s otcem v jeho luxusním bytě v Berlíně. Zpočátku se na něj zlobila. Když odjel pracovat do Berlína nechal ji, maminku a Reinharda ve špinavém a zatuchlém bytě, zatímco on, jak právě zjistila, žil celou tu dobu v obrovském luxusu. Nikdy je nenechal ani okusit jeho život. Jako by měl dva oddělené životy.

„Strýc Dolf si mě žádá na jiné místo.“ Vysvětlil jí a jméno strýce vyslovil s posvátnou úctou v hlase. Vždycky Gretchen a Reinharda učil, že Adolf Hitler je to nejlepší, co mohlo Německo potkat.

„Určitě se ti tam bude líbit.“ Ujistil ji s úsměvem na tváři.

...

Viděla oknem obrovskou řadu zubožených lidí. Někteří se sotva udrželi na nohou. Viditelně trpěli nemocemi a zraněními. Vojáci odtrhávali děti od jejich rodičů a kamsi je posílali. Děti plakaly a rodiče vypadali zbědovaně. To zoufalství se neslo vzduchem a pomalu ale jistě pohlcovalo i ji.

„My ty lidi zachráníme?“ zeptala se Gretchen svého otce a doufala v kladnou odpověď.

„Samozřejmě.“ Věnoval jí krátký úsměv a pak se znovu zamračil a uložil muži, který tam stál s nimi nějaký pokyn.

...

Zády se přitiskla na studenou zeď nejbližší budovy a doufala, že si jí nikdo nevšimne. Téměř ani nedýchala, jak moc se snažila splynout se zdí. Jeden z mužů v uniformách však naneštěstí postřehl něco neobvyklého a vyrazil směrem ke Gretchen.

„Co ty tady tak sama, krásko?“ promluvil úlisným hlasem a stále zmenšoval vzdálenost mezi nimi. Jak se přibližoval, poznala v neznámém muži Kurta. Podlézavého a neobyčejně krutého chlapce z velmi chudé rodiny, který se podvody dostal do vyšší společnosti a na svou rodinu zanevřel. Věděla, že nemůže utéct, dohnal by ji a bylo by to mnohem horší.

„Může to tu pro tebe být nebezpečný panenka.“ Svým tělem se natisknul na to její a vzdálenost mezi nimi se tak zmenšila, že na tváři cítila jeho horký dech. Páchnul po cigaretách a alkoholu. Odvrátila od něj hlavu. Trochu se pohnula, aby ho alespoň trochu odstrčila. Jeho pohled ztvrdl a silně ji popadl za předloktí.

„Přece bys nechtěla utéct.“ Gretchen bilo srdce jako splašené, třásla se strachem a znechucením, slzy měla na krajíčku. Nesměla však projevit žádnou slabost. To by se rovnalo podepsání svého rozsudku. Hrubě ji chytl za bradu a donutil ji se mu podívat do očí, ve kterých se odrážel příslib nebezpečí a hrozby. A pak svými rty zaútočil na ty její. Její tělo se proměnilo v mapu, kde jeho prsty hledaly jakousi cestu. Trvalo to okamžik, přesto se však Gretchen zdálo, že to bylo nejméně několik minut dlouhé utrpení. Zpanikařila a vykopla jednu nohu. Kurt se skácel k zemi a Gretchen utíkala, co jí síly stačily.

„To ti nedaruju!“ Slyšela, jak za ní volá a moc dobře věděla, že to nejsou jen planá slova. Kurt byl pomstychtivý a nedokázala si představit, že by si tohle nechal líbit. V očích ji štípaly slzy, dech pomalu docházel, chtělo se jí zvracet a v pravém boku cítila bodavou bolest. Ale nezastavila se. Pomalu se vzpamatovávala ze způsobeného šoku a skládala si v hlavě události nejen několika posledních minut, ale i celého pobytu tady, na tom odporném místě. Jak jen mohla být tak hloupá? Tíha reality na ni dolehla jako obrovský spadlý balvan. Vybavila si vůz, který tlačili ti muži. Kostnatou ruku, která vyklouzla z pod plachty. Najednou jí všechno dávalo smysl. Ty střípky, které občas zaslechla nebo zahlédla, si v hlavě skládala do jednoho obrazu. Tohle není komplex dávající lidem práci, jak všichni tvrdili. Tohle je totiž místo, kde lidé čekají na nesmírně krutou a potupnou smrt. Na krku se jí houpal zlatý řetízek, který dostala od otce k narozeninám. Řetízek s hákovým křížem. Sevřela ho v dlaní, servala z krku a zahodila do trávy pod sebou.

...

Gretchen na sedadle procitla. Jako by se to stalo včera. Živě si i po těch letech dokázala vybavit Kurtovy rty na jejích, jeho ruce bloudící po jejím třesoucím se těle, na pocit zděšení a zoufalství, které ji ovládlo, když zjistila, čeho je její otec součástí. Vyčerpání ji znovu přemohlo a ona se opět ponořila do říše vzpomínek.

...

Všude pobíhali vojáci, střílelo se a Gretchen s cestovním vakem na zádech prchala pryč. Minula obrovskou jámu, kam potupně odhodili mrtvé z tábora. Na moment se zastavila a hleděla na ten smutný a děsivý obrázek. Pořád tomu nedokázala uvěřit. Až doteď si neuměla představit, jak moc velké nechutnosti se tu dějí. Ti lidé byli do jednoho zubožení. Vyhublí na kost. V potrhaném oblečení nebo nazí a bez vlasů. Jen stěží její mysl pobírala, jak hrozné věci ti lidé museli zažít. Chtělo se jí zvracet nad tím, co dokáže vědomě jeden lidský tvor způsobit druhému. Pak nedaleko sebe zaslechla výstřel. Potlačila ten pocit a běžela dál.

...

„Gretchen!“ Zaslechla naléhavé volání. Rozhlédla se kolem sebe a pár metrů vedle pěšiny zahlédla ležet téměř bezvládnou postavu. Bez většího přemýšlení se za hlasem vydala, odhodlaná mu pomoci. Když však k němu doběhla, zjistila, že patří Kurtovi. Pohlédla na něj s neskrývaným odporem. Na modré košili měl několik skvrn krve, které se každou chvílí zvětšovaly. V mysli jí okamžitě vyvstal ten odporný zážitek. Neměla, jak mu pomoci a vlastně ani nechtěla. Jeho kdysi tak odhodlané oči pomalu vyhasínaly a stávaly se prázdnými.

...

„Zlatíčko, pojď sem.“ Žena, kterou si Gretchen pomatovala jako dívku o pár let starší, než byla tehdy ona sama. Ochranitelsky tiskla ručku svého malého synka pevně v dlaně, a když procházela přímo kolem ní, sklopila pohled do země. Věděla, proč měla žena takovou reakci. A nemohla jí to mít za zlé. Vždyť je dcera válečného zločince. Válka Mnichov hodně změnila. Dům, ve kterém se nacházel jejich starý byt, ale bezpečně poznala. Dokonce tu zůstala i většina obyvatel. Všechny si nepomatovala, zato na některé si vzpomínala bez obtíží. Co se asi stalo s Reinhardem? Napadlo ji na zlomek sekundy.

...

„Slečno. Konečná zastávka.“ Někdo jí lomcoval ramenem, a tak otevřela oči. Skláněl se nad ní ten milý průvodčí, co ochotně pomohl každé stařence s jejím zavazadlem.

„Děkuji. Na shledanou.“ Popadla svou kabelku a vystoupila z vlaku. Zavrtěla hlavou, aby setřásla černé myšlenky alespoň fyzicky. Můry o její minulosti se jí vracely často. Přijala je za součást svého života. Kráčela téměř opuštěnou ulicí, kterou chabě osvětlovaly staré lampy. Z nebe se v poklidném tempu na zem snášely sněhové vločky a ona už se nemohla dočkat, až dorazí domů. Naštěstí cesta z vlakového nádraží obvykle zabrala jen pár minut chůze. Nedočkavě odemkla dveře a vklouzla do teplé útulné předsíně.

„Ahoj Gretchen.“ Přivítala ji přívětivým úsměvem její kolegyně a přítelkyně Judy.

„Ahoj, děti už spí?“ Zajímala se hned Gretchen a Judy nad ní zakroutila hlavou.

„Samozřejmě, že jo. Sice se po tobě ptaly, ale všechno jsme zvládly.“ Ujistila ji Judy.

„Děkuju.“ Gretchen jí vděčně stiskla ruku a zakryla si ústa, aby si mohla zívnout.

„Měla by sis odpočinout, jednou se tady upracuješ. Věnuješ těm dětem všechn svůj čas!“ pokárala ji starostlivě Judy.

„A to je přesně to, co chci,“ řekla Gretchen pevně.

Když skončila válka a ona se trochu postavila na vlastní nohy, vybudovala dětský domov. Nejdříve ho obývaly děti, kterým válka vzala rodiče a které se zázrakem dostaly z táborů a neměly kam jít. Gretchen dělala, co mohla, aby jim vytvořila bezpečné zázemí. Děti ale rostly a postupem času je začaly nahrazovat opuštěné a nechtěné děti, které by jinak zůstaly

bez domova. Všechno obětovala tomu, aby domov fungoval. Na většinu obyvatel města působila jako hrdina, který zachraňuje děti. Jen málokdo ale znal ten temný stín, který se ve skutečnosti skrýval za její činností. Netrápily ji jen věčný strach z neznámých mužů a noční můry, které ji v noci budily s brekem a děsem ze spánku, ale také obrovské výčitky svědomí. Její otec a pravděpodobně i bratr páchali nechutná zvěrstva. Ze všech těch strejdů, které jako malá ráda vídávala, se vyklubali bezcitní vrazi toužící jen po moci. I oni vzali dětem, o které se starala, jejich rodiny. Musela alespoň nějak napravit ty napáchané hrůzy. A tohle jí dávalo smysl. Její otec *obětoval* život zabíjení nevinných lidí. Ona byla pevně odhodlaná *věnovat* ten svůj záchraně nejen jejich dětí, do jejichž životů vnášela smysl.

...

S každým hloupým válečným konfliktem ruku v ruce přichází jen těžko představitelné hrůzy. Životy nevinných lidí vyhasínají buď nadobro, nebo jsou nenávratně zničeny. Někdy oběti vidíme na první pohled. Jindy se ale stane obětí někdo, u koho by to nepředpokládal téměř nikdo. Nebezpečí však stále hrozí hned z několika stran. A my si musíme tyto oběti připomínat, každou z nich, snažit se porozumět nesmyslným důvodům, proč umírali, a pochopit historii. Měli bychom si tyto lidi připomínat a mluvit o nich, diskutovat o následcích, protože když zapomeneme, dopustíme tím to nejhorší. Dovolíme vrahům, aby se seznamy obětí rozrostly zase o další tisíce.

Název díla: Gretchen

Jméno a věk: Simona Jandová

Pedagog: Mgr. Marie Marková